

Javno-privatno partnerstvo - novac javi , profit privatni

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2014/12/4 14:34:06

4. prosinca 2014.

I 2008. kada je Hrvatska uvela model javno-privatnog partnerstva bio sam protiv modela javno-privatnog partnerstva i ostajem protiv modela javno-privatnog partnerstva. Tada sam rekao i sada ponavljam: javno-privatno partnerstvo znači javni novac ili novac javni, profit privatni i ništa drugo. Točnije je da investicije kroz model javno-privatnog partnerstva kao investicije nisu skuplje ili veće nego da se ide kroz vlastita sredstva ili zaduženja. Ali je kasniji trošak veći nego da je bila vlastita investicija. Zašto? Privatni partner, s kim god da ulazi u partnerstvo, općinom, gradom, županijom ili državom, planira dobit. Koliko? Što su mu parametri? Dobit mora biti veća od kamate jer će inače kroz ulaganje kapitala u financijsku industriju, kroz kamatu zaraditi isto. U javno-privatnom partnerstvu želi ostvariti veću dobit no što je kamata. I samo oni koji su bili sigurni da će ostvariti veću dobit no što je kamata su ulazili u te projekte. I u sve dosada koje postoje. Danas je kamata u Hrvatskoj između 5 i 6%. Svi oni planiraju dobit 7, 8, 9 ako mogu i više posto. I zato je model skuplji nego izravno ulaganje.

Međutim, što je naš problem? Ni općine ni gradovi ni županija ni država nema vlastitog novca i investicije može pokretati eventualno novim zaduživanjem, povećavanjem javnog duga koji se više povećavat ne može, ne smije. Općinama, gradovima i županijama smo smanjili investicijski potencijal ovim promjenama prošli tjedan. Država u problemima i zbog toga je i tada model javno-privatnog partnerstva uveden i danas se još uvijek tumači i prezentira kao jako uspješan model.

Ako je to tako ili da bi bio siguran u to pitam gospodina Leverića da li je Vlada napravila predloženi ovaj zakon analizu dosada provedenih projekata javno-privatnog partnerstva, njihovih fiskalnih učinaka i kvalitete koju smo time dobili? Da li se netko pozabavio analizom svega što je od 2008. prošlo kao model javnog partnerstva? Recimo da li postoji takva analiza za Spaladium Arenu u Splitu? Da li postoji analiza uspješnog projekta Arena Zagreb? To su dva najveća projekta javno-privatnog partnerstva realizirana dosad u Hrvatskoj. Koji je rezultat ta dva modela?

I sad, mene nije briga tko su bili partneri, bila je država, lokalna ili središnja s jedne i privatni partner s druge strane. Tko je izgubio? Da li je privatni partner izgubio na jednom i drugom slučaju? U obrazloženju zakona u opisu stanja piše da je od 2008. do 2012. odobreno 3 projekta, od 2012. do 2014. u najavi 10, a u postupku javne nabave 3. To je Vlada napisala u opisu stanja. Ja naprosto ne mogu vjerovati da Vlada nema točne podatke. To je u resoru gospodarstva koje očito ne surađuje s nikim drugim u ovoj Vladi. A prije dva dana smo od Ministarstva financija dobili odgovor na zastupničko pitanje kolege Bubala iz kojeg je vidljivo sljedeće: dakle, ovi u gospodarstvu očito ne znaju za sve projekte JPP posluje u Hrvatskoj. Od 2008. do 2014. piše Ministarstvo financija da su sklopljeni 14 ugovora za 14 projekata javno-privatnog partnerstva kapitalne vrijednosti 2,5 milijarde kuna od čega 63% za obrazovanje, 25% sportu, 11% prometna infrastruktura i 1% javna rasvjeta. Dakle, objekti u tim funkcijama, ne djelatnosti.

Nadalje, od 2011. do 2014. dakle u mandatu ove Vlade sklopljena su 2 ugovora za javno-privatno partnerstvo, odnosno to je bilo od 2011. do 2013. jer u 2014. nije sklopljen nijedan ugovor za

javno-privatno partnerstvo, nijedan. Ta dva projekta koja jesu u ovom mandatu ugovorena su Zračna luka Zagreb, milijardu i 400 milijuna kuna i Dom za starije i nemoćne u Gerovo od 22 milijuna kuna. U pripremi, piše Ministarstvo financija, je još 10 projekata vrijednosti 5,3 milijarde kuna kapitalnog ulaganja. Što znači da je od osnivanja agencije i uvođenja modela javno-privatnog partnerstva godišnje išlo otprilike 3,5 projekta i negdje u prosjeku milijarda do milijarda i 100 kuna godišnje provođenje tog modela.

Vrijednost svih 24 projekta, 14 realiziranih i ugovoreni i 10 u pripremi je 7 milijardi i 800 milijuna kuna. Dakle, ukupna vrijednost projekata javno-privatnog partnerstva je 7 milijardi i 800 milijuna kuna. Ako su privatni partneri planirali dobit konzervativno 7%, ako je kamata 5 do 6, sa 7%, to znači da na godišnjem nivou oni očekuju profit od otprilike pola milijarde kuna.

Projekti se sklapaju na 20, 30 godina kako koji pa puta pola milijarde i otprilike ćete vidjeti koliki je taj profit koji će završiti u privatnim rukama. Odobreno je, od onih deset u pripremi četiri, i to bolnica Popovača, Trg pravde u Zagrebu, Istra i Poreč, Grad Poreč kao zajednički projekt škole i u Varaždinu škole. Tih četiri projekata je vrijednost 1 milijardu i 800 milijuna kuna.

I sada pitam: u tim projektima koje sam dosada spomenuo, koliko je novih radnih mjesta otvoreno, koji od ovih projekata dosada realiziranih je bio u funkciji novih radnih mjesta u školama, domovima, javnoj rasvjeti, bolnicama? To nisu bili projekti za nova radna mjesta, to je bila nasušna potreba obnavljanja objekata i zgrada koji su se urušavali, koji više nisu postojali uvjeti za normalno funkcioniranje i trebalo je hitno intervenirati. Vlastitog novca nije bilo, išlo se u projekt javnog-privatnog partnerstva, novog zapošljavanja nije bilo. One su imale efekt u trenutku izgradnje, trajanja građevinskih radova, tehničkih, tehnoloških. Nakon toga više ne.

Ako je problem u zaduživanju, odnosno nemogućnosti zaduživanja s novčane strane, što je sa imovinom u državnom vlasništvu? Donijeli smo strategiju upravljanja i raspolaganja državnom imovinom, donijeli smo Zakon o upravljanju i raspolaganju državnom imovinom, donijeli smo Zakon o strateškim investicijskim projektima. I sve što god je Vlada predlagala u cilju povećanja investicija pa i ovaj model javnog-privatnog partnerstva je Sabor prihvatio. Ni jedan zakonodavni prijedlog s kojim se Vlada pojavila pred Hrvatskim saborom Vladi nije odbijen. Neki zakoni su se i tri, četiri puta mijenjali. I nema stavljanja državne imovine u funkciju.

Postoji li kakva suradnja, veza, vizija između DUUDI-ja, dakle Ureda za upravljanje državnom imovinom i ovih masu agencija zaduženih za investicije. Poticaji investicije, razvoj investicija, praćenje investicija, javno-privatno partnerstvo.....?

Pa primjerice postoji li neki ozbiljan projekt državnog nivoa koji će se ići u program javno-privatnog partnerstva u kojem država ulaže svoje nekretnine, postojeću imovinu, svoje nekretnine? Je li moguće da od svih tih državnih nekretnina koje imamo i zemljišta, i zgrada i objekata ni jedan nije podoban za nacionalni projekt kroz javno-privatno partnerstvo? Trg pravde u Zagrebu to je vjerojatno na Savi projekt, ne znam. Koja je vizija, koja je ideja, kako Vlada tu državnu imovinu, te nekretnine misli staviti u funkciju javnog-privatnog partnerstva da bi se izbjegla nova zaduženja a došlo do cilja i zadovoljite potrebe koje imamo? Niti riješi.

Treba promijeniti zakon, jedanput, dvaput, triput i onda će to ići. Mi imao na ovoj sjednici na dnevnom redu izmjene Zakona o strateškim investicijskim projektima jer oćito nešto ne štima, opet ga treba mijenjati. Ni tamo nemate nikakve naznake da s obzirom na izostanak i nemogućnost središnje države i javnih poduzeća, molim to je sada istina, javna poduzeća u Hrvatskoj ne investiraju, podbacila su vam sva javna poduzeća u resoru Ministarstva gospodarstva, ali baš sva i HEP gdje ste nabili građanima povećanje cijena 25% uz izliku za investiranja, dakle sve je .../Govornik se ne razumije./... sad treba mijenjati Zakon o strateškim investicijskim projektima a o državnoj imovini niti a nitko da prozbori.

Pa primjerice upropaštavate Imunološki zavod, najavljujete njegovu privatizaciju, pa što niste recimo kod njega primijenili model javno-privatnog partnerstva? Sad se bavite posuđivanje novca po Hrvatskoj tko će dati kredit Imunološkom da isplate plaće i da mogu nekoliko mjeseci još poslovati.

To je strategija gospodarskog razvoja kroz ove zakone. I to je jedino što imamo prilike èuti. I kada sam pogledao sve projekte, i one stare odobrene, i one koje agencija piše kao namjera provedba projekata i koji su u registru JPP-a ne postoji ni jedan. Razvojnog znaèenja ili otvaranja novih radnih mjesta.

I na kraju, Hrvatski sabor je usvojio državni proraèun za 2015. s projekcijama 2016. i 2017. Vjerovali ili ne u državnom proraèunu za 2015. je stavka Agencija za javno privatno partnerstvo 3 milijuna, projekcija za 2016. 3 milijuna, 2017. 3 milijuna. A sada je došao zakon prema kojem se ta agencija spaja s drugom agencijom. Pa kad se proraèun pisao to nisu znali, niste znali da æete spajati agencije pa da ovaj zakon dođe dan prije proraèuna i u proraèunu je nova stavka pod novim imenom? Samo u par dana razmaka od usvajanja državnog proraèuna dolazite sa zakonom o spajanju dvije agencije a u proraèunu ste ostavili odvojene stavke.

To da se radi o dva razlièita resora još bi mogao razumjet, ali obje su u vašem resoru. O èem se radi? Jedni su na jednom katu, drugi na drugom pa niste mogli dogovoriti? Vidite gospodine Leveći to je to igranje. Tražite potporu u Saboru radikalnim promjenama zakona uvjeravajuæi da su one nužne za poticanje ulaganja, a ni jednu èinjenicu, podatak, analizu i rezultate niste dali nego vaš jedini argument je cijelo vrijeme kada se ovaj zakon promijeni, bit æe bolje, onda æemo nešto lakše raditi. To nije argument, to je izgovor ili razlog zašto do sada nešto nije bilo dobro. Niste uspjeli u uvodnom obrazloženju ni pisanom materijalu dati ni jedan suvisli podatak o uspjesima, rezultatima i uèincima modela javno-privatnog partnerstva na razvoj gospodarstva u Hrvatskoj i zbog toga neæemo podržati zakon.